

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek diplomové práce

Autor: Karolína Vaňková

Studijní obor: Jazyková a literární kultura

Název práce (česky/anglicky): Regionální literatura Podorlicka (Rychnovska)

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Alena Zachová, CSc.

Oponent práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	B
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	C
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	C
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	C
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	E

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A,B,C,D,E,F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření oponenta práce k antiplagiátorské kontrole: Celková podobnost: 5 %, systém podchytil především obecné formule vysokoškolských prací a některé bibliografické údaje.

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně:

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Vyložte poměr mezi pamětí a paměťmi, kronikou a ságou; text předložené práce v tom není zřetelný.
2. V závěru uvádíte, že jste do přednášky zapojila i dílo Aloise Beera. Proč jste s jeho texty nepracovala i v bakalářské práci?
3. Jste zapojená, plánujete se zapojit do regionálních/vlastivědných aktivit?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Autorka si na základě zájmu vybrala téma své bakalářské práce sympaticky z oblasti vlastivědy, konkrétně: Regionální literatura Podorlicka (Rychnovska). Podtitulem ho měla zúžit na Osobní paměti a kroniky z oblasti Dobrušky a Opočna shromážděné ve Vlastivědném muzeu v Dobrušce spadající do 2. poloviny 19. století. Cílem je „nastínit pohled na život tehdejších obyvatel v rámci kontextu kulturních dějin“ v komparaci definovaných zdrojů. Necelou čtyřicítku stran rozvrhla do části teoretické s vymezením regionu, kulturních dějin 19. století a pojednáním o pamětech a kronikách (čtrnáct stran), přičemž jádro práce (deset stran) leží ve vybraných dílech, jejich popisu a informačně věcném rozboru (kapitola „konkretizace děl“) - školství, správa města, soukromý život a vnímání zásadních událostí. Projekt (přednáška) věnovala dvě strany (schází např. analýza, organizace, harmonogram). Další strany tvoří obligátní úvod (s vymezením cíle, osobní motivace, se strukturací tématu, bez hodnocení sekundární literatury), závěr, prameny a bibliografie (poněkud nezvykle končí prameny, bez rozdělení tištěných pramenů a sekundární literatury, s nejasným vymezením další použité literatury při existenci části seznam literatury).

Autorka se nevyvarovala nepřesností, některé asi vychází z jazykové neznalosti nebo neobratnosti, některé z neznalosti nebo nepochopení zdroje, např. „horami vede několik poutných míst“ (s. 13) - bude to cesta a ne místo, případně v horách se nachází, leží atp., „poddanským panstvím“ (s. 17) - patrně míněno poddaným panství (?), „Rozdíl mezi autobiografií a pamětí“ (s. 22) - paměťmi, „blízký paměti.“ (s. 26) - pamětem. Informačně bohatý vlastivědný vstup autorka postupně uváženeji zužuje z Orlicka na Rychnovsko a pak na Dobrušsko, dále začleňuje stručnou reflexi o kulturní historii a o kategorii paměti a o žánrech kroniky a pamětí. Rozdíl mezi kronikou a ságou leží ve fikčním světě umělecké literatury (s. 24). K analýze vydala archivní sbírka šest položek, autorka žel neuvádí jejich rozsah. Terminologicky neujasněné a pro uživatele těžko dešifrovatelné je vyjádření „opis,

který je ale volným přepisem" (s. 27) - patrně jde o druhotný, neautorský opis textu, tj. informace o způsobu dochování, a o titul, ve kterém autor přepracoval jiné své (v práci uvedené) dílo. Nadnesu zde i možnou ne/přesnost citace „Na začátku školního roku sestavil učitel dle seznamu do školy povinných žáků pro tento rok a dle počtu žáků dávali dle pořadí učitelu stravu," (s. 31). Pro představu o rozboru uvedu (s. 34): pěknou kontextualizující aktualizaci o finanční gramotnosti střídá neukotvená zmínka o zakládání měšťanských škol (není ani jasné, zda je myšlena budova, zda instituce, která však v této době již existovala).

U odborného stylu považuji opakování (ne shrnutí) za nepatřičné, např.: poslední odstavec úvodu opakuje informace, které už byly uvedeny (s. 9), v další kapitole se taktéž zase zmiňují již probrané položky). V celku práce je to ale drobnost. Autorka má také drobné rezervy v tvorbě aparátu odborného textu, např.: Celá publikace se neuvádí in (s. 10), při zavedení tamtéž by mělo být uplatněno i u pozn. č. 19, 53, 67.

Autorce mnohdy uniká sdělnost, funkčnost vyjádření v písemném projevu. Je-li stylizace jasná autorce, nemusí být ještě srozumitelná příjemci. Někdy schází stylizaci elegance (budování budov, s. 17, zmiňovali zmíněných zmíněné, s. 30). Např.: „A to z hlediska kulturních dějin, tedy paměti, deníky či kroniky zachycující osobní pohled" (s. 8), „Tato kapitola má za cíl ukázat subjektivní stránku tohoto žánru literatury, rozdíl a také zařazení a uvědomění si myšlenky této práce." (s. 8), „Znalost dějin je pro společnost i jednotlivce velmi důležitá, nejen že se dozvíme spoustu informací, ale můžeme si také uvědomit vývoj a způsob, co jak dělat a jak to chápat." (s. 9), „Právě proto jsou způsob této práce a zvolená varianta projektu tak koncipovány, aby obyvatelé měli zájem o historii a zajímali se také o regionální literaturu svého rodného kraje, která přibližuje mnohdy zajímavá fakta, která nejsou tak známá." (s. 9), „vrší se" (s. 14) – chybné užití slova, „jaký, známe dnes" (s. 14) – jak ho známe, „přistaven" (s. 17) – přistaven, „v úvodu napsaného" (s. 25) – napsaném, „Kapitol je 9, a text je díky nim přehledně rozdělený a mnohdy jsou jimi zvýrazněny důležité události" (s. 26), „Jedná se o opis první jeho knihy zaznamenávající dějiny zahrnující léta 1835–1879" (s. 27), „V textu se dále rozepisuje také o své rodině, a to například vzdělání jeho dětí." (s. 28), „nelehkost tohoto povolání" (s. 31) – náročnost, „Rozdíllem bylo, když vyučoval ve škole ve Slavoňově, kde měl hodně málo místa na postel, tak se prý nakonec zabydlel na půdě za komínem." (s. 31) – rozdíl byl, „Zřejmě v tehdejší době bylo problém s místem, kde vyučovat tolik žáků a k tomu i poskytnout například byt pro učitele." (s. 31), „vztažené na jeho dětství" (s. 32) – ke svému, umístění se nemůže přesídlit, instituce ano (s. 32), „co k vedlo k tomu" (s. 32), „učil k šetrnému" (s. 33) – učit šetrnému x vést k šetrnosti, „veřejnému publiku" (s. 36), „Posluchači tak získali jednak inspiraci pro čtení další literatury zabývající se tímto krajem, a také další žánr literatury, který o historii vypovídá." (s. 37).

Autorka také občas chybuje v oblasti jazyka, např.: „Postupně se lidé z nížin dostávali podél toků do vyšších oblastí jako bylo například" (s. 11), „byl v tomto městě dřevěný hrad pánů z Drnholce, který ale zanikl a také sídlo Trčků z Lípy (v dnešní Trčkově ulici), které bylo" (s. 14), „V písemných památkách se dozvídáme mnoho informací jednak ty, které" (s. 25), „zabývat jazykový rozbohem" (s. 25), „Jedná konkrétně" (s. 25) – se, „! .55" (s. 26) – tečka za uvozovkou navíc, „Jsou zde taková témata, která se objevovala ve vybraných dílech a jakýmsi způsobem mohou odrážet tehdejší způsob života lidí či přibližují a zaznamenávají fungování města a školství a také vnímání zásadních událostí, které se v písemnostech často objevovali." (s. 30), „vzpomínky, které zprostředkovávají subjektivní popis událostí, které obyvatele nejen Dobrušky potkaly" (s. 30), „Jedním z témat, které se objevuje ve vybraných písemných památkách je školství." (s. 30), „V období, které popisuje (učitelem byl do roku 1861) měla vliv na školy církev." (s. 31), „Nutno poznamenat, že otec se věnoval tkaní a nádenickou práci, jak uvádí autor" (s. 33).

Předložená vysokoškolská kvalifikační práce autorce přinesla prohloubení poznání tradičnějšího nosného tématu, které je spjata s jejím domovem. Úkolem pro ni zůstává osvojení si sdělnějšího písemného vyjádření a kvalitnější stylizace, na některé další nedostatky upozorňuje posudek průběžně. Na tomto místě vyzdvihují metu pracovat s archivními prameny, která u bakalářských prací nebývá. Práce ukázala autorčiny limity, které může posouvat; uvedené prameny by patrně bylo možné editovat...

Datum a podpis oponenta práce:

17. 5. 2024

Jan Bílek